

VOIESCE ȘI VEI PUTE

	Cap.	Dist.
Pe anu.....	lei 128	— 152
Pe șese luni.....	64	— 76
Pe trei luni.....	32	— 38
Pe uă lună.....	11	—

Unu esemplar 24 par.

Pentru Parisu pe trimestru fr. 20
Pentru Austria..... flor. 10 v. a.

ROMANULU

Articolele trimise și nepublicate se voru arde. — Redactoru răspunzătoru **Eugeniu Carada.**

LUMINEZĂ-TE ȘI VEI FI

Abonamentele în Bucuresci, Pasagiul Român No. 1. — În districte la corespondențiu diariului și prin postă. La Paris, la D. Daras-Hallegrain, rue de l'ancienne Comedie, No. 5. A se adresa pentru administrațiu la d. C. Ciocărlan

ANUNCIURILE
Linia de 30 litere..... 1 —
Inserțiuni și reclame, linia..... 5 lei

SERVITIU TELEGRAFICU ALU ROMANULU.

PARIS, 23 Ian. *Monitorul* publică următoarele numiri: Mare referendaru la Senatu, Ferdinand Barrot; Senatori: Chaux D'Estange, Quentin Bauchard, Liste de Sirey. Chaux D'Estange a fost numit secretariu la Senatu.

MUNICH, 23 Ian. Logodna Regelui de Bavaria cu Duceasa Sofia, feta mai mica a Ducelui Maximilian a fost celebrata.

PARIS, 23 Ian. *L'Etendard* dice: Sultanulu nu e departe de a acorda Cretesiloru uă administrațiu autonomă. „L'Etendard” asigura că sesiunea Corpurilor Legiuitorie se va deschide la 11 Fev.

CONSTANTINOPOLE, 23 Ian. (Oficiale?) — Supunerea e generale în Candia. Voluntariu au depus armele, 1,200 s'au imbarcatu pentru Pireu.

BERLIN, 23 Ian. Pactulu federalu a fost susținu a-laltă-eri de către plenipotințiaru Statelor Confederațiu de la Nordu.

ATENE, 23 Ianuaru. Au sositu 400 voluntari Cretesu.

DEPEȘIE TELEGRAFICE.

(Correspondența privată a *Monitorulu*).

BERLIN, 23 Ian. — *Gazeta Spener*, mai totu d'una bine informată în corespondențele sêd din Petersburg arată că soluția cea mai favorabilă pentru Rusia în cestiunea Orientulu ar fi rădicarea a trei imperii independenți: — Imperiulu *Bulgărescu* avându în capulu sêu pe marile Duce Constantinu. — *Bosniaculu* cu unu arhiduce austriacu, și imperiulu *României* cu prințulu de Hohenzollern.

Engltera, Francia, Italia ar dispune de Tunis, de Tripoli, și de canalulu de Suez. Cele alte posesii ar rămânea în mâna Turciloru.

PESTA, 21. — Guvernulu Transilvaniei protestă în contra patentei asupra reorganizării armatei.

CONSTANTINOPOLE, 22. — *Diariulu Levant-herald* dice că, scrisorile de chemare ale ambasadorulu turcu la Atene suntu deja iscălite și că voru fi expediate după uă invasiune nouă de bande grecesci, atunci se va face Greciei uă declarațiu de resbelu.

PETERSBURG, 21. — Bôla principelui Gorceacoff inspiră mari temeri. Se crede în genere că va avê ca succesoru sêu pe generalulu Ignatiev sêu pe principelu Lebanov.

ATENA, 22. — Adunarea generală a Candiei, a trimis uă puteriloru uă adresă cerându na delegațiu de comisar, pentru a constata starea Candiei și pentru a proteje populațiu.

PESTA, 23. — Adoptarea lucrării comisiunei celoru 15 de către comisiunea celoru 67, pare sigură.

PETERSBURG, 23. — *Diariulu de Petersburg*, publică uă depeșă circulară a principelui Gorceacoff, spre respunsa la publicarea documentelor romane și care dovedese că responsabilitatea inițiativei rupturii, aparține exclusiv guvernulu Romei.

CONSTANTINOPOLE, 22. — Guvernatorulu Libanulu înainteză cu 3,000 omeni contra districtulu Kesruan, care a fostu rescutulu de Karam. Dervis-Pașa a sositu cu trupe la Beirut.

Bucuresci 12 Carindariu

Camera deputațiloru a desbătutu eri și așu budgetulu ministeriului de resbelu, și n'a mai resmasu spre a-lu sfârși de cătu unu singuru capitolu care se va sfârși mâne într'unu cartu de oră. Adunarea apoi, dupe cererea d-lui primu-Ministru, va lua îndată în desbatere raportulu d-lui Balșiu în privința impromutului; domnia-sea a dîsu c'acestu cestiune este ministeriale și privește țera, și trebuie se se scie îndată de mai suntu sêu nu ministrii. Măne daru maioritatea Adunării va da sentința se și ministeriulu și țera voru avisa.

Publicamă mai la valo interpelarea făcută eri în Senatu de d. I. Manu și respunsulu d-lui Ministru alu afaceriloru străine. Atătu interpelarea cătu și respunsulu au însemnate politica și prin urmare voru fi citite cu interes și de amici și de inimicii noiei situațiu politice create de 11 Fevruariu. Ministriulu, deși forte pe scurtu, totu însă aretu pasulu celu mare ce făcurămu de la 11 Fevruariu. Elu arit, celoru cari suntu atătu de orbiți de trecut în cătu nu mai potu vedé în presinte de cătu reulu, că pentru prima oră de sute de ani, avem uă Constituțiu făcută și votată de către națiu și neprofanată de nici uă mână străină; respunse încă feluritelor calomnie ce se răspândescu spre a înegri revoluțiu de la 11 Fevruariu în ochii celoru cari nu sciū c'acumu guvernulu nu

face decorațiu și proiecte de monete spre a le finé închise într'ua lada a Vistiăriei, pentru că Vizirulu nu voia a da ministriulu nostru cheia lădii ce elu ênsu-și vai! i-a fostu înmănatu-o la 1864, ci depune pe biurulu Adunării proiectulu de lege privitoriu la crearea unei monete nationale.

Este ciudatu în adevêru — daru totu d'ua dată și forte semnificatiu — a vedé că tôte organele europiane admiră ș'aplaudă pe Români pentru pasulu celu mare ce făcură în ce s'alinge de politica din afara, pentru drepturile cele mari ce au dobânditu prin revoluțiu de la 11 Fevruariu; este ciudatu a vedé că guvernulu rusesc și tôte organele lui au combătutu cu cea mai mare lăria revoluțiu de la 11 Fevruariu, c'au mersu pin'a dice că cea-a ce Pôrta a recunoscutu aci, este mai ecivalinte cu deplina independența, și că la noi, și numai la noi se găsescu omeni cari închid uă ochii în privința a totu ce am dobânditu și cari mergu încă cu eutuzarea pin'a dice că România din ainte de 11 Fevruariu, cu pactulu iei fundamentale datu sêu refăcutu de străini, și cu tôte cele lalte neajunsuri și scaderi morali cu cari pleostise țera pin'a o face ca națiu și guvernele străine s'o credă murtă și se se neceapă și trata despre modulul prin care s'o înmormenteze. Pentru ce acestu negare a evidenței? Pentru ce ei singuri nu vedu cea-a ce este unu faptu și desprețiescu cea-a ce Europa întrégă admiră? Și cum uă omeni inteliginți se facu că nu sciū că prin critica lor, întunecă mulțimea și paralizează astu-felu mersulu României spre destinațiu iei spre completarea și coronarea edificiuului nationale? Nu ne vom u încerca a respunde noi la acestu întrebare; totu ce putem și ce suntemu datori a face astu-șu este a constata faptulul spre a preveni națiu de la o surprindere ș'a accepta apoi ca cei cari negă așu evidența sêu se reviu la adevêru sêu s'arete ênsu, prin faptele lor, cauza a-acestei orbi de bună voia.

Aci pôte este locul se facem uă cunoscutu publiculu și guvernulu că unulu dintre cei mai inteliginți bărbați din România spunea mai alaltă-eri că la 12 Fevruariu viitoriu (stilul vechiu) va cere de la guvern se-i presinte bilanțulu anulul 1866. 11 Fevruariu, a dîsu acelu inteligente românu, va fi judecatu, încuviințatu sêu desaprobatu după faptele sêle; vom u cere daru, dice, la guvern se ne înfăcișeze bilanțulu faptelor acestu anu, spre a puté apoi, pune pe capulu lui 11 Fevruariu corôna de spini sêu cea de lauri; și cum u inteligentele nostru românu este din acei cari, cu tôte superioritatea inteliginței sêle, nu vede de cătu deficitu, ș'a sumes u deja mănecile spre a puté pune pe capulu lui 11 Fevruariu spini și spre a-i puté pune fără ca ei se-i înfepe degetele și se pîrdă uă picătură măcaru din sângele sêu.

După noi, mărturim că ne place forte decisiunea ce a luat u inteligentele deputatu, despre care vorbirămu; nu scim u care va fi bilanțulu anulul 1866, în ce privește starea noastră din intru, ce va înfăcișia guvernulu; și noi, nu ne sfim u a o spune îndată, acelu bilanțulu este sâracu, forte sâracu, în cele din intru căci elu presintă mai cea-ași stare de lucruri; însă, în ce s'atinge de partea morală

și politică, este forte avutu; ș'apoi, chiaru în partea în care anulul 1866 este seracu, potu ôre cei cari au guvernatu țera în omnipotința se de cu pîtra în cei cari n'au sciutu sêu n'au putulu vindeca în câte-va lune tôte ranele din intru? Pôte ôre mediculu care a storsu și sângele și meduva din corpulu unui om ș'a produsu cangrenă, ș'acuse pe mediculu ce i-a succesu la căutarea bolnavulu că nu l'a vindecatu în cursu de 365 de zile? Se va desbate acestu cestiune la 12 Fevruariu, și cătu despre noi, acceptăm u cu nerăbdare acelu momentu, pentru că ne plece lumina; acum daru ne mărginim u numai în cele ce dîserămu ca se prevenim u și pe public și pe guvern și ca se punem în pozițiu pe tôte a vedea mai limpede și mai bine, ș'a'nțelege multe lucruri ce acum suntu pentru mulți ne'nțelese.

Majoritatea comisiunii bugetarie și maioritatea Camerei au adoptat în desbaterea bugetelor uă regulă ce n'o înțelegem u și care ne pare forte vêtămătoria.

Pe temeu că, după Constituțiu legile trebuiescu votate de ambele Adunări, și'n considerare că legea bugetariu se voteză numai de Adunare (art. 113), maioritatea Adunării a decisu că prin votarea bugetulu nu se va puté atinge nici una din legile esistenți.

Acestu mare cestiune cerându a fi desbătutu în parte și pe largu, ne mărginim u pentru așu în a o face cunoscutu publiculu ș'a pune uă simplă întrebare.

Dacă Adunarea nu pôte prin desbaterea bugetelor se reducă sêu se creșcă cheltuielile prevădute prin v'ua lege, pentru ce ôre ce mai ocupă ea de desbaterea lor? În asemenea casu, ea n'ar avé de cătu s'authorize pe guvern se facă bugetele conformu legiloru în vigore, mai totu astu-felu precum u autorisă a face regulamentele pentru punerea în lucrare a legiloru.

Noi am u crețutu și credem u încă că bugetulu este uă lege și încă legea cea mai serioasă. Cându daru Constituțiu de a datu Adunării dreptulu exclusiv d'a s'ocupa ea singur de legea bugetariu, adică d'a regula ea singur modulul prin care se înpartă finanțiu la diferitele trebuințe, adică arterele prin cari se trimiță sângele în feluritele părți ale corpulu, dupe chipsuirea ce va face, cum u pôte dice că Camera va trebui se facă a cea distribuie făr'a atinge dispozițiuile nici unei legi? Daru, într'unu Statu regulatu, suntu legi pentru tôte și chiaru pentru numerulu impiegațiloru fițarii administrațiu și pentru remunerariile ce trebuie se se de fiă carui a. În asemenea casu, și noi sperăm u că vom u intra în curându într'ua stare din ce în ce mai regulată, întrebăm u ce mai are Adunarea a face în desbaterea bugetelor? Întrebăm u cum ea va puté atrage de la uă parte a corpulu [cea-a ce este pre multu și care constituie uă pierdere, și a da la altă parte care suferă, se usucă, mure, cându i se va dice îndată: stă-i, nu pot, căci esti oprită de cutare dispozițiu, căci atingi uă lege sêu faci uă lege, și nu pot face nici una nici alta făr'a voiața Senatulu. Cu acestu mijlocu, după noi celu puțin u, nu numai Camera nu mai are trebuința a cerceta ș'a face bugetele, nu numai că ea nu mai pôte face se circule viața regulatu prin tôte arte-

rele corpulu ș'opri într'unele părți mörtea prin plețor și în altele prin lipsă, daru nici ênsu-și. Senatul u nu va puté se îndrepteze acelu reu de cătu numai de se va suprima articulu 113 din Constituțiu și se va regula se se trînită legea bugetariu și'n cercetarea lui. Cum u în adevêru Senatul u va puté sci trebuințele de alimentare ale corpulu cându n'are nainte-i rezervatoriulu generale, bugetulu? Prin acestu sistemă daru, ce dupe noi este uă greșită interpretare ce se dă Constituțiu, se face unu mare reu, ș'aduș uă paraliză în totu corpulu și d'acea-a uniu din deputați s'au abținutu alaltă-eri și eri d'a lua parte la desbaterea bugetulu ministeriului de resbelu. Cestiunea fiindu serioasă, atragem u atențiu de tôte deputațiloru și rugăm u se cugete bine, și de voru găsi că s'a făcutu uă greșelă se cêră a se'nđrepta.

SENATULU.

În ședința de astu-șu.

D. Ioan Manu a cerutu de la D. Ministru de Esterne se bine-voiască a depune pe Biurulu Senatulu, actele ce au mijlocit u între guvern și Annala Pôrta în privința astualei noastre situațiu Politice.

D. Ministru de Esterne respunde că ar dori se depue actele și documentele cari s'au făcutu în Constantinopole, și prin cari s'a recunoscutu situațiu noastră politică, însă până în ziua în care se voru deschide Conferințele cari au a'nregistra tôte actele politice, crede că ar fi în contra intereselor țerei și în contra caviinței ce datorim u către puterile bine voitorie cari ne au protegiat până aci.

Crede că cu tôte însă că nu pôte d'ua camu dată se depue aceste acte, totu-șu însă pôte comunica Senatulu parte din consecințele acelor acte, deja implinite și recunoscute de tôte puterile.

Astu-felu unirea este pentru totu-deuna consolidată.

Ereditatea Domnitoriulu și Dreptulu Teriu de a contracta acte internaționale precum u Convențiu de la Rusia și Austria pentru navigațiu prutulu, ba încă și altele ce țera este în momentul de a încheia chiaru cu Pôrta.

Și în fine dreptulu de a ne fi datu uă Constituțiu, la care intervențiu de străinulu au fostu înlaturată, nu precum u timpurile Reglementulu Organici și ale Statulu.

(Aprobări generali).

Pentru ce s'atinge de dreptulu de a ția Monetă, și a face decorațiu de distincțiu, deșu proiectele suntu trimise în Camera de unde eșind se voru trimite la Senatu.

Senatul u mulțamindu d-lui Ministru de Esterne.

Trece la ordina zilei.

Proiectulu de bugetu pentru Culte pe a. 1867 este elu politicu, legale, justu, equitablu și economicu?*)

(Urmare).

I.

Vêdurăm u că proiectulu de bugetu pentru culte pe 1867 este nepoliticu, că singura idee ce transpiră din elu este impietatea și că, de nu cu intențiu, cel u pușinu din *navitate*, unu reu serviciu se face revoluțiu de la 11/23 Fevruariu și mai alesu dinastiei ce ea ne-a datu, prin acestu proiectu de bugetu. Daru nu numai din aceste puncte de vedere proiectulu de bugetu este gol de simțu politicu daru și din altele nu mai pușinu importante.

În adevêru, ce cugetă acestu proiectu: a) În faciă cu cestiunea nesolută pe calea diplomatică, încă pendinte la Constantinopole, între monastirile grecesci și guvernamentulu românu?

Veși *Românu* de la 6 Ianuaru

b) În faciă cu amenințatura fază în care au intrat de mai multu timp unele culte crestine întinse, sub amesteculu și protecțiu de consuliilor, și mai alesu cultulu catolicu, care numeră sute de mii de locuitori, sâteni, români? și

c) În faciă cu rolulu, cu destinele, ce D-deu a assignat Românilor u în Oriente, prin pozițiu loru topografică, etnografică, de cultură, etc.

II.

Nimical NIMICAL NIMICAL!

Èea, ce imiteză, respunsulu ce ne dă proiectulu de bugetu ce avem nainte-ne la aceste trei întrebări.

Nimica în privirea cestiunii monastiriloru dîse închinat! Ni se va dice că cestiunile politice nu sunt de competența ministerulu cultelor; Fiă! însă ministerulu cultelor pôte, prin simplele cifre a le budgetulu cultelor, prevede, în obiecțiu, preintimpina *juste întorceri de dileme* în contra actelor politice ale țerii, în casulu speciale de exemplu alu secularizării averiloru monastiriloru dîse grecesci..... Avem u în sprijinulu nostru totu pe guvernulu revoluțiu de la 11/23 Fevruariu. Elu însuși recunosce prin mesajulu deschiderii Constituantei, că, din cauza bugetelor nepolitice, țera a perditu, în cestiunea nepolitice dîse grecesci, terenulu celu forte ce avé la începutu, și de pe care puté se dice călugărilor greci: Ce așu făcutu cu averile donate de străbuni pentru fapte crestine? Ce așu făcutu cu altarulu ridicat, doui trau ruine pretutindene ruine..... Si preoții acestor altare ce mine tărăscu, pe la îngropăciuni și serbatori crestinesci, o existință umilitore... Destulu așu spoliat altarulu pentru a vè înavuși, pentru a vè mărita nepôtele, concubinele... Guvernulu românu va executa santele voinți ultime ale înzestratoriloru bisericiloru cu averi... Elu va reardica templele ruinate, va reda preoțiloru demnitata ce nu trebuie se le lipsescă, va reda averile la destinațiu lor, la fapte bune, plăcute lui Dumnezeu și omeniloru... Și cându guvernulu românu finé așu limbăgu, elu dice călugăriloru greci, înaintea diplomației europiane: Scoteți documintele donațiuiloru și probați că nu suntu drepte acușațiunile mele!...

Astu-șu ei le potu scôte și areta că *triumf* acelei Europe care, la unu momentu datu, pentru nenorecirea noastră, se ne tēmam u, nu cumu va se fiă: Russia și Austria... Proiectulu de bugetu pe 1867, nu cugetă la nimica de aceste. Tôte monimintele pietății strebune sunt u în ruină, cădute?... Ei bine, bugetulu prevede... lei pentru reardicarea, repararea și întretinerea lor. De s'ar pune numai gémurile stricate pe la bisericu, încă ar trebui unu creditu nou pentru plata tutoru gémuriloru, peste suma din bugetulu proiectatulu

— Așu închis, strig u călugării greci, bisericile, și pre cele ce nu le-a dă, rimatu încă timpulu nu le întrefinși cu cele necesarii divinulu serviciu. Abia aprindeți policandrele la Pasci și la Crăciunu... Abia mai dați câte uă pâne sâraculu, la ocaziunea hramulu de sufletulu titoriloru...

— Așu închis, strig u călugării greci, bisericile, și pre cele ce nu le-a dă, rimatu încă timpulu nu le întrefinși cu cele necesarii divinulu serviciu. Abia aprindeți policandrele la Pasci și la Crăciunu... Abia mai dați câte uă pâne sâraculu, la ocaziunea hramulu de sufletulu titoriloru...

— Așu închis, strig u călugării greci, bisericile, și pre cele ce nu le-a dă, rimatu încă timpulu nu le întrefinși cu cele necesarii divinulu serviciu. Abia aprindeți policandrele la Pasci și la Crăciunu... Abia mai dați câte uă pâne sâraculu, la ocaziunea hramulu de sufletulu titoriloru...

dile celu multu, și încă va trebui se se arunce cu furia paracliserul, de la uă faciă la alta, spre a le stinge, abia aprinse, ca avarul lui Moliere!

Se se mai mire cine-va aflându că s'a veđut de curându uă biserică în care egumenul a aprinsu luminări de seul.

Nu mai dăcemu nimica despre hrămur: cifrele budgetului sunt tristă elocințe în această privință ca s'a pozițiunii îmbunătățite ce s'a făcutu preoților de miru ai acestor biserici, cari au ajunsu a fi plătiți, la unele, mai josu decâtu plătimu noi unu argatu, pe care-lu și găzduim și hrănimu. Sunt preoți plătiți câte cu 80 lei pe lună, și servitori bisericesci cărora se promite fericirea d'a primi lăfa, (și cu rețineri la pensune din ea) de 32 lei. Și mai josu!

II.

Darū cea-a ce nu s'a făcutu pentru cultul strebunū pōte s'a făcutu pentru alte culte creștine?

Ce e dreptu sunt trecute în noulu bodgetu unele noue subvențiuni pentru unele culte străine. Darū nu întrebați pe acele cifre despre *idea politică* ce coprinde: ele sunt fiice ale *bunei-voințe* eră nu ate rațiuni, ale politice.

Răfune politică? — Darū proiectul de budgetu au suprimatū definitivu începutul de seminarie ce guvernul de mai nainte preveduse a se organiza pentru formarea de preoți catolici pentru satele nōstre, pe totă țiuva lucrata, agitate, educate de actuali lorū preoți străini, supuși cesaro-regesci, în întelesul maghiarismului, alu panoniei fabuloșe, de la Tisa la Marea Népră!

Răfune politică? — Darū decă proiectul de budgetu pe 1867 nu spune ceea ce cugetă Ministrul în afacerile de jurisdicțiune consulară asupra bisericilor de culte creștine din România, potū se spună grave lucruri dosarile Ministerului de culte în acestu respect. *Intrebe-se unde stă ostiunea bisericeii reformate, și în speciale a bisericeii reformate din Ploesci și Bucuresci?*

În Adunarea Constituantă s'a făcutu Ministrului de atunci la Culte uă interpelațiune asupra unui *curiosu* statutu cu care, unu pretinsu comitetu alu bisericeii reformate *maghiare*, organiză din biserici, unu eficace cuibū de propaganda politică maghiară, statutu care puneu biserica reformată, în contra chiaru a dogmelorū ei, sub protecțiunea și conducerea Consulului Austriacū, și încă cu uă cutezare neauđită, scrie, între articlii sei, uă amenințare ca aceea în contra guvernului țerei care *tolerare* cultulū, că se va opune biserica reformată la ori ce decisiune a guvernului românū, care nu i-ar conveni. . . . D. C. A. Rosetti ministrulū de atunci, au satisfăcutu interpelarea arētându că d-sea, fără a atinge cătuși de pucinu liberulū exercitiu alu cultului la altarele sele, nu va tolera nici uădată ca sub prețesutū și sub scutulū unui Altarū, se se urzescă planuri și prodagande neamice Romānilorū și intereselorū lorū.

D. C. A. Rosetti își ținu angagiamentele: D-sea se ocupă de a organiza serviciulū bisericeii reformate, conformu dogmelorū ei. În loculū păstorului impusū de Consululū austriacū închinătorilorū, și în contra căruia protestaū la Ministerū chiarū și uă parte din acesti închinători, fostulū Ministru la Culte provocă *alegerea liberă* a altui păstorū. Alegerea se făcu, darū pe cāndū se astepta rezultatulū la Ministerū, d. C. A. Rosetti demisionă și fu înlocuitū de actualulū d. I. Stratū. D-sea, ce făcu ce drēsă, Consululū austriacū și agenții sei, — reintregă pre parochulū *propagandistū maghiarū*, și nu băgă în nici uă sēmă alegerea nouă făcută de chiarū majoritatea închinătorilorū, între cari unia chiarū supuși romāni!

Mare fu bucuria în acē și în ola-

tele Pestei, darū mare fu și necazulū Romānilorū din Ardeļu, cari înțelegēu mai bine decâtu Ministrulū nostru, ce însemnătate punu Maghiarii la succese de natura celui ce le dete d. I. Stratū.

Și ecă cu ce cunoscinți și precedente *politice* se fabrică minunatulū proiectū de budgetu alu cultelorū pe 1867!

Ce se mai dăcemu de goliciunea simțului *politicū* în faciă de destinele și rolulū Romānilorū din Oriinte? — Proiectul de budgetu alu d-lui C. A. Rosetti preveduse edificarea a doue biserici *curatū romāne* în Macedonia.

Ele s'au stersū de actualele Ministrū încă din 1866. Același proiectū alu aceluiași Ministrū C. A. R., prevedea unele sumi din cari se se ajute (cumū făcu Unguriū măcarū pentru bisericiile reformate și catolica de la noi) bisericiile din provinciile romāne dependente încă de potențe străine.

N'avemū, credemū, se dămū esplană asupra acestulū factū. . . . Anima, în corpulū unde este loc de uă animă, — anima înțelegē, unde mintea nu esplană.

Actualulū Ministru, carele sub prețesutū de *choleră* a impeditatū intrunirea *Societății romāne pentru limbă*, acea primă Societate, în care avēu se se alle faciă în faciă frați despărțiți de secle, — același a stersū ajutoarele la bisericiile romāne, sub prețesutū de *economia*.

Nu mai politică nu va fi fostū, acēstă sublimă economiă! . . . și ecă, o repetū, goliciunea, stirpicuinea de simțū politicū a proiectului de budgetu pe 1867. V. A. U.

(Va urma.)

D. REMENYI.

Spațiulū nu ne-a permisū pin'acumū a da sēma cititorilorū de impresiunile nōstre, la antēiulū concertū alu artistului Remenyi. Reservāndu-ne acēstă plăcere pentru astū numărū viitorū, ne implinimū astū-đi datoriā agreabile d'a anunța că renumitulū violonistū va da alū douile alū seū concertū Lunī la 16 Ianuariū.

BUDGETULU 1867

MINISTERULUI AGRICULTUREI COMERCIIULUI ȘI LUCRARILORU PUBLICE.

Ministerulū de astāđi nu cunoscemū se fi făcutū veri uă profesiune de credință, se fi datū veri uă programă de principiele ce are de gândū se aplice în administrațiunea Romāniei, pentru ca se introducă *moralitatea* în totū și în tōte.

În lipsa dar unei asemenea actū politicū, budgetulū, acēstū paladiu alu unu Ministrū ca alū luc. Pub. trebuie se conțiu în *saptū* principiele salutare, în fine organizațiunea ca totulū alta de cătă a regimului cădūtū a domniei lui Cuza, ce are se scōtă acēstă ramurē importantē, și amū pute dice pentru Romānia, cea mai principale din serviciile publice, căci este de notoritate publică, c'acēstă administrațiune a contopitū sute de milioane a ingajatū și compromisū viitorulū contractāndū datoriē colosale prin felurite concesiuni.

Pentru că guvernulū de astā-đi, ca rezultatū alu unu revoluțiunū sociale, nu pōte avē nici uă legătură, nici uă solidaritate cu regimulū cădūtū, și prin urmare are pozițiunea cea mai favorabilă, decâtū ori care altū guvernū precedentē, ca se inaugureze, adēverata cale reorganizatōrie prin care, fără celū mai micū obstacolu, se puiă capetū la tōte abuzurile ce se introdusesē prin imitațiunea servile, și care a secatū tōte sorgințile de avuțiā ale Romāniei.

Trebuie darū se avemū unu adēveratū budgetū de lucrările publice bazatū pe principiele științifice și practice. . . . În fine unū *Budgetū modelū* . . . pentru viitorū . . .

Se începemū darū de la începutū, se începemū de lu.

ESPUNEREA DE MOTIVE.

Pentru că aci re vede cheia principiorū pe care se basază noua organizațiune . . . .

ESPUNEREA DE MOTIVE.

„Budgetulū anulū 1867 se imparte în douē părți distincte a cheltuielorū „ordinare (cap. I.—X). — și a cheltuielorū *cășunate* prin trei contracte, cari „din cauza termenilorū lungē de anuitate, formēzā uă *datoriā publică* (cap. XI—XIII).“

Etā tōtā espunerea de motive, pentru oă de îndatā începe comparațiunea milionelorū adiționate ale budgetulū anulū 1865. . . . cu milioanele adiționate ale anilorū 1866—1867.

Ș'in locū se arete cari suntū sumele ce au pututū scăpa din mână celorū trecuți, începe se compareze milioanele acelorū de ce capitole I—X a Budgetulū 1867 cu identice capitole ale budgetulū 1865 alu regimulū cădūtū ce nu cășunase încă pe atunci trei contracte . . . . *datoriā publică* . . . de la cap. XI—XIII.

Lacnismulū d-lui ministrū ne obligă se facemū noi analiza capitolorū, ca se constatām ce diferență existe între principiele organizațiunii lac. d. în trecutū și prezinte ca se vedemū cumū a condusū în 1866 și cumū voiesce se dirigeze lucrările publice pe viitorū și de vomū găsi identitatea între tōte, de nu vomū găsi de cătū unū complimentū de cheltuielī la budgetulū 1865 în celū din 1867, și rezultatulū nu va putē fi de cătū totū acela ce a fostū și în trecutū.

Căci credū că este timpū, este bine ca rațele sōrelui se străbatā, uădatā măcarū, de la anulū 1860 în cesțiunile de financie ale lucrărilorū publice atātū de întuacate; este timpū ca parlamentulū Romāniei se fiā condusū în acestū labirintū, în acēstă prapastiā ca se vedā limpede.

Pag. III, al. 12 „Budgetulū 1867 se sue la cifra de lei 24,986,600 idem, al. 13 „Budgetulū 1866 se sue la cifra de lei 19,943,823 idem, al. 6 „Budgetulū 1865 se sue la cifra de lei 31,646,019 Nu ne ocupām de combinațiunile ce face d. Ministrū pentru ca se arete diferențele ce rezultā *in plus* seū *in minus* între cheltuielile aretate mai susū, pentru că comparațiune *in blocū*, nu probēzā nimica.

De aceea, lāsāndu la uă parte suma budgetulū 1865, se ne ocupām de cifra totale a anulū 1866, și se o comparām cu sumele cerute de Ministeriū și votate de Camerā.

Ministeriulū ceru de la Camerā *in blocū*, 12 milioane lei ca suficienți pentru anulū 1866 și Camera votā suma cerutā . . . . apoi peste câteva zile a cerutū unū adeosū încă de 4 milioane cu încredințare că, cu acēstā sumă de 16 milioane, va ajunge la finele anulū 1866, și Camerā votā suma lipsatā de însuși d. Ministrū respectivū.

Astāđi prin budgetulū 1867 vine și artā repartițiunea ce a făcutū și vedemū că nu s'a mărginitū în limitele ce însuși lipsase de 16 milioane, ci a cheltuitū 19,943,923 lei! adică 3,943,923 lei peste creditulū votatū.

Dupe sumele totale ale budgetelorū, „espunerea de motive“ continuū de la pag. III.—VIII. cu comparațiunea sumelorū totale ale „celorū de ce“ capitole ale budgetulū 1867, cu sumele totale ale Budgetulū 1865 și cheltuielile anulū 1866, încātū ne face se prespunemū că în fondū, varițiunea nu este de cătū „in plus“ sau „in minus“ a cifrelorū erū nici cumū în obiectulū articolelorū, și astū-felū „espunerea de motive“, nearetdāndū nici unū motivū pentru care s'au făcutū adaogiri sau scăđăminte, are aparința unei depeșē telegrafice oifrate.

„Proiectū de budgetū asemenea nu este de cătū uă a douē edițiune a ce „de ce capitole“ puse în colōne de la pag. 2—5 și prin urmare nu dā nici uă sciință de programa ce căutamū.

Pōte că vomū fi pōte mai fericitū la *Desvoltāri* . . . și că colōna de *observațiunū* va mai elocințe; se continuām, darū investigațiunile în desvoltarea capitolorū I—X.

CAP. I.

Administrațiunea centrale.

§ I. PERSONALU.

(Pag. 8.)

„Art. 1. Ministrū . . . pe fie-care lună . . . 5,000.

II. Personalele administrațiunii centrale costā dupe budgetulū 1867. 327,075 lei și dupe budgetū 1865 afarā de biuroulū avocatului ce se desființase de d. I. Florescu. 402,730 lei, adecā în minus de 75,655 lei.

Însă acēstā reducțiune nu este făcutā în proporțiune cu lucrările reduse prin budgetū pentru 1867, la 11,360,600 lei, din 31,646,019 lei în anulū 1865 adică la $\frac{1}{3}$ parte.

Prin urmare și cheltuielile personalele administrațiunii urma se fiā reduse în acea proporțiune.

Și acēstā o putē face ministrulū actualē, pentru că afarā de capulū diviziunii II, totī cei alți impiegați au fostū „destituiți în blocū . . .“ Nu intru în esamınarea cauzei ce a provocatū uă asemenea aspră mesurā . . . constatū numai faptulū ca nici cāndū se putē se se facă reorganizațiunē serviciulū în proporțiunē dictate de adēvertele nevoi, nu s'a făcutū nimica . . . Impiegații destituiți au fostū înlocuiți prin alți noi . . . adecā, s'a schimbatū persoane erū nu organizațiunea.

Capitolulū I alu budgetulū 1867 este întrū tōte identicū cu Cap. I alu budgetulū 1865 din timpulū lui Cuza, nici una din serviciile „imprăsciate“ pe la alte ministere și cari au aceeași așinitate și aceeași orgine, „sciințele positive“, adecā „foresteria, minele, bastimentele publice“ nu figurēzā în atribuțiunile acestulū personale.

(Va urma)

I. I. Melic.

Domnului Redactore alu *ziarului Romānului*.

Jurnalele *Ordinea*, *Farul Romānū* și *Legalitatea*, nu sciū cu care scopū, au vorbitū de mine într'unū sensū pucinu convenabilū, calificāndu-mē d'unū funcționarū coruptū, etc.

Legalitatea care, ce este dreptū, nu și-a apropiatū acele calomni, mărginindu-se a insera unū articolū subsemnatū de unū Dimitrie Ionescu neconșcutū la Pitești, a publicatū mai în urmă unū responsū alu cătorū-va cetățenū din Pitești prin care respingū tōte acele calomni d'asupra mea.

Ordinea însă le susține din nouū, și *Farul Romānū* publicā raportulū d-lui Căriagdi fostulū ministrū de Justiție în nainte de 11 Fevruariū, prin care am fostū destituitū din funcțiunea de președinte la trib. Argeșū.

Pentru respectulū ce dătoresū publiculū care a cititū acele trei jurnale, ier nu pentru a le desminti, ele s'au desmintiți d'alți, și se desmintū singure pe fie-care đi; vē rogū bine-voitū a da publicității, prin stimabilulū d. v. jurnalū, actele următore cari spulberā pentru totū d'una calomniile și pe calomniatori.

Aceste acte suntū:

1. Petițiunea ce amū datū d-lui ministrū dupe destituirea mea d'acelū guvernū, cădūtū la 11 Fevruariū, numā pentru că nu mē bucurām de încrederea sa în afaceri politice, și

2. Resoluțiunea d-lui ministrū pusā pe acea petițiune.

Priimiți cu acēstā ocașie, d-le redactore, espresiunea distinctēi stime și considerațiunē ce vē păstrežū.

N. Vișorianu.

DOMNULE MINISTRU!

D. Căriagdi fostū ministrū Justiției, sfătuitū pare de politica cabinetulū din care făcea parte, de multū încă și-au propusū destituirea mea din funcțiunea de președinte la trib. Argeș; și cu tōte că legea, care l'ar fi pututū împiedica de a îndeplini acēstā solicițitudine a sa către mine, era nesocotită, și motivele legalē rari ori se cerea pentru asemenea fapte, dorința însă de a mē lovi cu putere lū îndemna de a căuta prețeste spre a mē depărta; însă neputāndu-le alla în conduita mea ca magistratū, a alergatū la miđ'lōce indirecte, și sciitū d-le ministrū, că prețeste, cāndū va voi cine-va, totū d'una le pōte găsi dupe plăcere; astū-felū și D. Căriagdi prin raportulū cu care au cerutū destituirea mea de la fostulū Domnū, au aretatū că la acēstā au fostū provocatū de mai multe plāngerī priimate în contra mea, și diferite denunțieri, și în sfârșit se vōia mea

anteriorā descoperită dupe cum d-lui pretinde din raportulū fostulū ministrū financelorū în anulū 1849 și referatulū orānduitulū din partea acestui ministrū de a revisui trib. Argeș unde mē aflāmū judecātorū din anulū 1860.

D-le ministrū, decā D. Căriagdi, în îndeplinirea arbitrarē sale voințe, s'ar fi mărginitū a cere purū și simplu destituirea mea, nu a și fi avutū a dice nimicū; cāndū d-lui însă a căutatū a și justifica ilegalitatea sa în prejudiciulū onōrel mele, a viitorulū meu, acēstā mē silesce se strigū cu durere, și se apelesū la lealitatea d-v.

D. Căriagdi dice că au priimitū plāngerī în contra mea și denunțieri, dar care suntū acele plāngerī, pentru care anume fapte, și ce încredințari au luatū d-lui despre vōracitatea lorū, nu le aratā; și apoi D. Căriagdi, în susținerea dorinței d-sale de a mē destitui, au căutatū încă, dice, și trecutulū meu.

D-lui amintēsā ordinulū fostulū ministrū de financie în anulū 1849, cu care amū fostū destituitū din funcțiunea de comisarū la schela Oltenița. Decā acēstū ordinū, d-lui nu ar fi voitū a-lū lua numai de prețesutū, se cuve-nă negreșitū a și face întrebarea: cum ore prin mulțimea funcționarilorū ce erā destituiți în acea epocā, destituirea mea numai se fie publicatā în buletinulū oficialū? și decā abaterile mele erā atātū excepționale și vedute, cum D. ministrū d'atunci nu m'a datū în judecatā? Din acēstā se înțelegē de sine că uă ură personală au provocatū uă asemenea destituire, și D. ministrū d'atunca o făcea cu siguranța că scia bine că apărarea mī lipsea, și prin miđ'lōculū presēi nu puteām areta dreptățile mele, iar protestele ce am fostū datū d-lui ministrū dovēdindu că nu amū fostū vīnovatū, nu le vedū astāđi figurāndū în dosare.

Nu multū însă dupe aceia, și guvernulū M. Sale fostulū Domnū Barbu Stirbei recunoscēndū inescuțitatea asupritōre a injustiției ce mi se făcuse, m'a chematū în funcțiunile magistraturēi, și cu acēstā mi s'a datū legitima satisfacțiune contra unei părī nedreptē.

D. Căriagdi și într'acēstā funcțiune, dice, că nu am știutū a mī îndeplini datoriā, și dreptū dovadă produce referatulū din anulū 1860 alu orānduitulū ministrulū Justiției de a revisui trib. Argeș.

Decā D. Căriagdi nu ar fi voitū ca și acēstā să-i fiā numai unū pretextū, apoi ar fi veđutū mai antēiū că referatulū acela este din anulū 1858 și cercetarea s'au făcutū asupra guvernului căimăcămiei interimare de atunci.

D-lui, se înțelegē că acēl referatū nu l'au veđutū în dosiera ministeriulū, ci numai dupe cum i se va fi spusū de alți streini lucrărilorū ministeriale; d-lui de ar fi voitū se esamineze acea dosierā ar fi pututū vedea că în acēl referatū nu se vorbesce de persoana mea, ci de procurorulū tribunalulū, și că faptele de cari se tratēzū nu s'au urmatū numai în procuroria mea; și în sfârșit ar fi pututū vedea cumū că actele din acēl referatū nu suntū nici negligență, nici neorānduel, precumū dice d-lui, ci uă espunere de modulū cumū cătē uă datā seși interpelatū legea. De trei ori dosierile relative la acēl referatū au fostū cerute la acestū ministerū spre a se vedea, și d-v. chiar d-lē ministrū, le și esamınatū pe cāndū a și avutū portofolulū în anulū 1859, și totū d'una s'au înapoiat tribunalulū fără nici uă observațiune; acēstā alegațiune a d-lui Căriagdi este cu atātū mai neadēveratā cu cătū la 1860 erū nici nu erām în funcțiune.

Îată pretextele cu cari d. Căriagdi au voitū se și justifice capriciulū de a mē destitui. — Apelāndū la lealitatea d-v. nu pretindū, d-le ministrū, de a ve încrede pe aretările mele. — Esamınatū d-v. înși-ve plāngerile ce se pretinde că s'au adusū în contra mī și

oare, decât în adevărul există, urmând să se fie în dosarele ministerului; vedeți decât acele plângeri sunt fondate și decât după dănsese să fi meritată de a fi deslăuită. — Nu atât, trimiteți-le d-le ministru, să anchetă se examineze-tote lucrările Tribunalului Argeșu, și de voiți chiar pe tot timpul câtă am funcționat ca magistrat, nu me sî-esc, ordonați încă trimesului d-v. de a cere ca ori-care din cetățenii și locuitorii distr. Argeșu se prezinte reclamațiunii în contra mea decât ar fi având cuvântul a se crede lesați în afacerile sale, — eru în denunciari anonime; și încredințându-ve că în totu-d'auna mi-am îndeplinit datoria cu religiozitate; ve rog d-l ministru se faceți astu-felu cum se se rectifice acușările nedrepte aduse în contra mea de d. Cariagdi.

Nu ve ceru de a fi reintegrat în funcțiunea mea, pretindî numai ca onora se-mi fie restabilită, fiind foarte trist ca în vîrsta mea d'astăzi, și tupe îndelungele mele servicii, se fi stufelu lovit.

Priimiți etc.

N. Vișorianu.

Rezoluțiune.

Considerând că în dosarul Mittertelului nu se găsește nici uă plângere formală în contra d-lui Vișorianu, — fără de relația revisorului trimesă în anul 1859 de acest Ministeriu și publicată în Monitorul No. 29. 1860; Considerând că astu-felu fiindu în putările ce se aducă petiționarului d' fostul ministru nu pot constitui d' cătu nise simple apreciațiuni ale acelu d. ministru; că, ca nise simple apreciațiuni, ele nu pot da naștere la nise acțiuni sau anchetă în contra d-lui Vișorianu :

Pe asemenea motive, se va pune această petițiune la dosar fără a se mai da ver unu cursu cererii.

I. Cantacuzino.

Domnilor Deputați,

Insărcinat fiindu ca raportore din partea delegaților diferitelor secțiuni în privința proiectului de lege pentru chemarea unu contingentu de 6,100 oameni din clasa anului 1867, amu onora a ve supune rezultatul deliberațiunilor.

Din șapte delegați, șase totu d'ua dată cu dorința ce au exprimat de a căuta tote mijlocele spre a face economii, au fostu pentru proiectul de lege, delegatul din secțiunea IV, pe lângă dorința ce au exprimat celorlalți membri în privința economiilor, a mai espusu necesitatea imperioasă agriculturii care simte uă mare lipsă de brațe mai cu sémă după holeră, tifos și fómete ce au decimatu țera; în considerațiunea acestor 2 motive, D-lui a cerat ca contingentul se fie de 4,000 oameni.

Ne fiindu nici uă espunere de motive alăturată cu proiectul de lege, D-nil Deputați au rugat pe d. Ministru de resbelu se bine voiască a da orecare deslușiri. În urma mai multor debateri ce atacă actuala organizare a armatei, D-nil Ministril au respunsu că actuala organizare a armatei există astu-și în puterea unei legi. Proiectul de lege de față privesce numai contingentul. Acestu contingentu în urma reducerilor facute în luna lui Augustu sunt de neapărată necesitate atatu pentru instrucție cât și pentru disciplină; încatu ceea ce privesce organizare a armatei, Ministril au declarat că unu proiect de lege este în lucrare.

Înainte declarațiunilor formale făcute de d. Ministru de resbelu, toți delegați afară de delegatul secțiunei IV care a menținut contingentul de 4,000 oameni ca suficient, au priimitu art. I din proiectul de lege.

Încatu ceea ce privesce art. II și III, aceste dou articole sunt copiate în tocmal din legea reorganizării promulgată la . . . . .

Delegați în unanimitate, considerând că procedura n'are cuvântu de a fi cuprinsă în proiectul de lege, au cerut înlocuirea acelor 2 articole prin unu singuru articolu.

Art. II repartițiunea.

Contingentul și recrutarea se va face conformu legii existente.

Viū D-lor Deputați în numele comisiunii a ve ruga se bine-voiți a da votul D-lor Vostre pentru art. I din proiectul de lege și pentru înlocuirea art. II și III cu articolul ce am avut onora de a ve propune.

Totu în numele comisiunei viū d-lor deputați a ve ruga se ve uniți cu opiniunea d-lor delegați cari au cerut în unanimitate d-lui ministru de resbelu unu proiect de lege pentru organizarea armatei țerei.

Rpportore: Alexandru B. Stirbei.

PROIECTU DE LEGE

Pentru înființarea unei noue sisteme monetare și pentru fabricarea monedelor naționale.

ESPUNERE DE MOTIVE.

Sistema monetare astu-și în ființa, fiindu viciōsă subu tote puncturile de vedere, și anume:

1. Pentru lipsa unei monede reprezentând unitatea monetară, căci leul nu există de felu;
2. Pentru valoarea prea mică a unității monetare în comparațiune cu însemnătatea transacțiunilor;
3. Pentru nepractică împărțire a unității monetare (leul actualu) în patruzeci parale, fracțiune care ca și unitatea, nu există de felu;
4. Pentru dificultatea d'a constitui din monedele streine, admise în circulațiune, unitatea și fracțiunile acestei sisteme viciōsă;
5. Pentru fluctuațiunea cursului la care sunt espuse acele monede streine;
6. Pentru grămădirea în țera a monedelor de bilion (firici) și de aramă ale cărora valoare intrinsecă n'corespunde cu valoarea lor nominală reclamă imperiosu adoptarea unei noue sisteme monetare, mai în conformițe cu trebuințele țerei și cu transacțiunile sêle internaționale.

În tote sistemele monetare ale lumii civilizate, cea mai bună și cea mai practică este cea a Franței, fiindu adoptată de Italia, Belgia și Elveția. Această sistemă este cea mai răspădită în Europa și monedele Franceze, Aliane, Belgiane și Elvețiane se privesc în tote Staturile Europei, fără ptere din deplina lor valoare. Conferențele internaționale pentru unificarea diferitelor sisteme monetare care s'au ținut în diferitele părți ale Germaniei s'au pronunțat în favoarea acestor sisteme monetare. Monedele franceze de aur sunt de multu în circulațiune la noi, suntemu deja familiarizați cu această sistemă monetară. În fine franceza cea mai mică a francului, centul este mai identică cu fracțiunea și mai mică a leului, paraua, propozițiunea fiindu de 100 la 108.

Pentru a se considerate credu, că propozițiunea d'adopți în țera sistemă monetară decimată a Franței nu va intîlni nise opozițiune, fiindu fără nise uă îndoielă cea mai avantajoasă cea mai rațională, cea mai practică și cea mai potrivită cu situațiunea noastră socială și politică. Monedele noastre naționale de aur și argintu fabricându-se ideea cu ale Franței, voru avea aceeași valoare intrinsecă, aceeași greutate și dimensiune voru fi acceptate pe deplin lor valoare nominală în Franța, în Belgia și Elveția și în celelalte țeri ale Europei d'ua potrivă cu monedele Franceze. Avantajele ce rezultă din această sunt atatu de înveredate, cătu me potu obține a le enumera.

În proiectul de lege ce am onora de a ve supune, am nerservat uă vechie numire de leu unitatea monetară, însă leul nouu este identicu cu francul și va avea greutatea de cincimi gramu argintu, din care 1/2 gramu argintu și 1/4 gramu argiu, și uă dimensiune de 23 milim. Leul va fi împărțit în 100 sutimi și n'corespundă cu 108 parale dupu sistemă monetară actuală. Spre a evita confuziunea leului cu leul vechiu, pte adăoga pentru unu timpu o nare și-cerea nouă, care va fi de sursă spre a depărta ori ce neînțelegeri. Afară

d'acesta se înțelege că tote transacțiunile contractate în urma aplicării acestor legi se socotesc în lei noui, iar cele din înainte, decât nu copriindu espresu stipulațiunea de lei noi, socotesc în lei vechi.

Am socotit de cuvinti a începe fabricarea monedei Naționale cu piesele de aramă sau bronzu, nu numai fiindu că ele lasă unu profitu însemnatu în folosul Statului, și fiindu că de acea monedă menunțu se de simpte mai mare și mai imediată necesitate.

Lipsa de monedă Națională de aur și argintu, până vomu fabrica și acele piese, se găsește împlinită prin dispozițiunea care dă monedelor de aur și argintu alți Franței, Italiei, Belgiei și Elveției, fabricate după aceeași sistemă monetară cursul legal.

Afară d'acesta rămân admise în circulațiune și cele alte monede streine de aur și argintu în limitele art. 12 și conformu cu tabela lit. B. care fixesă cursul lor. Acestu cursu este supusu modificărilor eventuale după exigențele întâmplătoare și în asemenea casuri ministeriul Financelor va publica tabele noi.

S'a introdusu, mai cu sémă în timpul din urmă uă mare cătme de monede de aramă din Austria, cari acolo de multu demonetisate, speculanții cum-pără acele monede vechi în valorea lor de greutate metalică și le introducând clandestin în țera, unde sunt admise în circulațiune p'ua valoare nominală multu mai superioară de cătu valorea lor metalică. În locul acestor monede de aramă esu din țera monedele de aur și astu-felu se înpuținează valorea mijlocelor de schimb și prin urmare avuțiunea națională. Uă lege specială pe prohibițiunea importului acestor monede streine de aramă nu există și spre a împlini această lacună voi avea onora de a ve prezinta d'ua dată cu această lege, uă lege prin care se poporesce cu desăvârșire importul acestor monede de aramă. D'eu și legea de prohibițiune nu va putea înlătura cu desăvârșire introducerea acestor monede prin contra-bandă și numai de monetisarea lor prin înființarea monedei Naționale pte fi singurul mijlocu eficațiu d'a scăpa d'acela piese d'aramă, care nu mai au cursu nici la locurile de unde provin.

Aceste monede de aramă sunt altele pentru partea de dincoace și altele pentru partea de dincolo de Milcovu uă împrejurare care aduce mari confuziuni în transacțiunile reciproce, fiindu că piesele de dincolo nu sunt acceptate în plăta dincoace de milcov și vice-versa. Uă stare de lucruri anormal, care nu pte fi tolerată mai multu.

Ministru financelor. P. Mavrogeni.

PROIECTU DE LEGE.

Art. 1. Se adopți sistemă monetară decimată, astu-felu precumu există în Franța, Italia, Belgia și Elveția. Cincimi gramu argintu din care nouă părți din zece argintu finu și uă parte din zece aliagiū, componu unitatea monetară a României subu numire de Leu.

Art. 2. Leul se împarte în una sută sutimi.

Art. 3. Monedele Române sunt:

- a). în aur.
  - Piesa de 20 lei.
  - " " 10 "
  - " " 5 "
- b). în argintu.
  - Piesa de 2 lei.
  - " " 1 "
  - " " 1/2 sau 50 sutimi.
- c). în aramă.
  - Piesa de 10 sutimi.
  - " " 5 "
  - " " 1 "

Art. 4. Monedele de aur cuprindu titlul de nouă părți din zece aur finu și uă parte din zece aliagiū avendu următoarea greutate și dimensiune.

Piesa de 20 lei, 3.487/1000 grame în greutate și 21 milimetre de diametru.
Piesa de 10 lei, 3.216/1000 grame în greutate și 19 milimetre de diametru.
Piesa de 5 lei, 4.613/1000 grame în greutate și 17 milimetre de diametru.

Toleranța titlului este de două milieme 2/1000 în mai mult și în mai puțin a titlului esact.

Toleranța greutății este pentru piesele de 20 și de 10 lei de două milieme, 2/1000, iar pentru piesele de 5 lei de trei milieme 3/1000 în mai mult și în mai puțin a greutății esacte.

Întimplătorile diferințe în mai puținu trebuiesc a fi compensate prin diferințe în mai multu.

Art. 5. Monedele de argint cuprind titlul de nouă părți din zece argintu finu și uă parte din zece aliagiū. Greutatea și dimensiunea lor este următoarea:

Piesa de 2 lei, 10 grame, 27 milimetre diametru.

Piesa de 1 lei 5 grame 23 milimetre diametru.

Piesa de 1/2 lei 2 1/2 grame, 18 milimetre diametru.

Toleranța titlului este de două miliem 2/1000 în mai mult și în mai puțin a titlului esact.

Toleranța greutății este pentru piesele 2 și de 1 leu de cincimi milieme 5/1000, iar pentru piesele de 1/2 leu sau 50 susținu de 7 milieme 7/1000 în mai mult și în mai puțin a greutății esacte.

Art. 6. Monedele de aramă se componu din 95/100 de aramă.

Idem 4/100 de cositoru

Idem 1/100 de zincu.

C'o toleranță de șapte milieme în mai mult și în mai puțin.

Greutatea și dimensiunea lor este cea următoare:

Piesa de 10 sutimi 10 grame 30 milimetre diametru.

Piesa de 5 sutimi 5 grame 25 milimetre diametru.

Piesa de 2 sutimi 2 grame 20 milimetre diametru.

Piesa de 1 sutimi 1 gramu 15 milimetre diametru.

C'o toleranță a greutății de cincisprezece milieme 15/1000 în mai mult și în mai puțin.

Art. 7. După întâia emisiune a monedei de aramă tote computurile statului nu se voru mai ținea în lei vechi și parale, ci în lei noui și sutimi. Asemenea sunt datore tote stabilimentele publice; toți bancherii, comercianții și industriali a ținea registrele și computabilitatea lor în lei și sutimi, conformu noiei sisteme monetară.

Art. 8. Pentru regularea computurilor și calcularea leilor vechi și paralelor în lei noui și sutimi și vice-versa se alătură Tabela lit. A. după care se voru face calculele de transferare a tuturor computurilor; obligațiunilor, bonurilor, polițelor, tratelor, șapitelor, contractelor și a ori cărora efecte emise înainte aplicării legii de faciă.

Tote datorile contractate înainte legii de faciă în lei vechi și parale a cărora răfuire se face în urmă, se voru liquida conformu cu această tabelă de transformare.

Art. 9. Se va fabrica și emite mai întâiu moneta de aramă de a căria circulațiune se simte mai imediată necesitate. Monedele de argint și apoi de aur se voru fabrica și pune în circulațiune treptat și în timpul oportun.

Pentru începutu se va fabrica moneda de aramă în următoarea cătme:

25,000,000	piese de 10 sutimi în valoare de lei.	2,500,000
24,000,000	piese de 5 sutimi în valoare de lei.	1,200,000
10,000,000	piese de 2 sutimi în valoare de lei.	200,000
10,000,000	piese de 1 sutimi în valoare de lei.	100,000
69,000,000	lei 4,000,000	

Art. 10. Moneda va avea pe de uă parte armele țerei și pe la alta indicațiunea valorii nominale și anul.

Art. 11. Monedele de aur și argintu ale Franței, Belgiei, Italiei și Elveției fabricate după același sistemă monetară, se voru primi în țera la tote casele publice, d'o potrivă cu mănada legală a țerei.

Art. 12. Celelalte monede străine de aur și argintu, căte circula astu-și în țera, se voru primi la tote casele publice încă pentru timpul până cându se va face emisiunea I, a monedei naționale de argintu și de aur pe preciriile stipulate în tabela lit. B. anexată la această lege.

După trecerea de șese luni de la întâia misiune a monedei naționale de argintu și de aur, monedele străine de argintu și aur, afară de cele ce reprezintă sistemă monetară a Franței, voru înceta d'a mai avea unu curs legalu și obligatoru.

Art. 13. Fabricarea monedelor se va da în întreprindere, luându-se tote precauțiunile necesare pentru confecționarea lor identică cu monedele franceze, atatu în privința titlului, greutății și dimensiunilor precumu se sti-

pulēsă prin legea de faciă, cât și în privința toleranței acordate și a cătmei cerute și prescrite.

Art. 14. Acesta sistemă monetară se pune în aplicare de la data a unei publicațiuni de trei luni termenu fixat de ministeriul financelor.

Art. 15. Este interzis caselor publice a accepta, după trecerea termenului prevăzutu la art. 12 alte feluri de monedă de cătu cele legile. Între care se socotesc și monedele de aur și argintu Franceze, Italiene, Belgiane și Elvețiane fabricate după aceeași sistemă monetară.

Art. 16. Nimel nu va fi ținutu a accepta în plăta monede de aramă pentru uă sumă mai mare de trei lei, ori care ar fi suma ce este de plată.

Art. 17. După trecere de șese luni de la întâia emisie a monedei naționale, monedele streine de aramă ce circula astu-și în țera încetăsă d'a mai avea cursu.

Art. 18. Corpurile legiuitorilor șișă din timpul în timpul, după oportunitatea și în urma propunerii ministeriului de finanțe, felurile și cătmele monedelor ce se voru fabrica.

Art. 19. Monedele naționale usate se voru strânge, topi și se voru înlocui prin altele noui. Cheltuiela acestei operațiuni se va trece în budgetul statului.

(Semnatu) Min. Financ. P. Mavrogeni.

Domnule Redactore.

Bine-voiți ve rog a insera în stimpabilul d-vișar răspunsul ce faci la publicarea proceselor verbale ale fostului comitetu muzicalu din legiunea a II-a.

În ziariul Românul de la 30 Decembre anul espăritu, veți publica procesele verbale încheiate de fostul comitetu al înființării muzicei acestei legiuni în privința admiterii capelmistrului, și fiindu-că acestu comunicat me atinge ore cumu pe mine ca șefu al Legiunei în lucrările ce am făcutu într'acesta, sunt forsatu a espune și eu Onor. publicu în extractu lucrările precumate.

Mai înainte de tote am consultat pe d-nil gardist despore dorința ce au d'a se înființa uă muzică și în această legiune, și vedendu stăruința ce are majoritatea în favoarea înființării muzicei, am avut necesitate de unu bunu capel-maistru care se ne înipese și se ne conducă în urmea lucrărilor, căci fără uă asemenea persoană specială nu putem angaja omeni cu cunoștiunți de muzică dacă nu era cine să se examineze; prin urmare, dupe mai multe informațiuni ce am luat despore meritele d-lui artistu Petre Nișescu am și luat definitiv înțelegeru cu d-lui de a primi capela acestei muzici, și d-nu Nișescu ca cetățianu și ca român de inimă, fără a propune vruă condițiune, a priimitu cu plăcere propozițiunea ce i-am făcutu, dupe care, am consultat majoritatea legiunei și l'au acamat cu toți de capel-maistru alu muzicei legiunei a II-a, și pe lângă această l'am și recomandat la toți d-nii comandanți și chiar onor. comitetu prin ordinul de și sub No. 64 de la 3 Noembrie acelu anu, care se vede sub-serisul de către d-lor toți.

Astu-felu d-lu Nișescu fără nise unu beneficiu de la Noembrie până la 10 Ianuarie corentu au contribuit întru tote. Pentru esactiunea lucrărilor și pentru a ține unu esactu comitu de venitul și cheltuielile acestei instituțiuni am numit unu comitetu de 5 membri care se organizează această instituțiune și lucrările d-lor se le comunice sub-semnatul spre a le pune în deliberățiune consiliul de administrație conformu ordinului sub No. 569 același lună, comitetul însă, se vede că au scapat din vedere definitiv înțelegeru în privința maestrului de capelă, și mai înainte de a pasi în atribuțiunile sêle, au convocat și pe unu altu aspirant pentru capela de muzică, și au chemat pe d-lu Nișescu ca se concurese înainte unei comisii numite de d-lor fără consimțimintul legiunei și al contribuabililor, cari au dreptul absolut asupra acestei instituțiuni și d. Nișescu de și ar fi putut se se pune vis-avis de ori-care ca se concurese, daru vedendu pe de o parte, că după ce au oferit concursul d-șele sub tote condițiunile propuse de legiune, și că comitetul se și mai declare meritele și pentru a doua oară; iar pe de altă parte, vedendu că, din trei membri numiți de comitetu în comisiunea muzicală s'au prezentat numai unu singuru alu orecutu de priosă a se mai espune și mi-au făcutu cunoscutu formalu împrejurările, după care prin ordinul No. 540, am observat comitetului pentru această procedare; iar d-ni membri și-au dat demisiunile, pe cari primindu-le am și numit unu altu comitetu totu de 5 membri.

Acestu comitetu observandu lucrările antercedente și luandu în considerație meritele domnului artistu Nișescu, l'au admisi în unanimitate și s'au și confirmat de către d-lu Inspectoru generalu prin ordinul Mo. 1,245 prin urmare, ca se declare uă meritele d-lui Nișescu, pte n'as fi detul de competent dar, experiența și omeni special le voru judeca mai în urmă, căci pre cât se vede, cu unu asemenea capelmistru muzica legiuni a II-a, are se prognoose multu, fiindu-că într'unu forte scurtu timpu a pus muzica pe unu drumu de execuțiune, și în cincimi șese zile a dedicat unu marș în onora legiunei și care în cundind se va auzi în publicu osebittu de alte producțiuni ale d-șele.

Comandantul legiunei II din Garda Națională, Colonelu I. Saegiu.

Simbătul la 14 Ianuaru 1867.
Compania Dramatică (Sala Bosel.)
CAPITANUL CU NARAVU comedie în 3 acte de la teatru de „Vaudeville“ și GARDA NAȚIONALĂ, episod u originalu, cu cântece.

TRADUCȚIUNI DIN LIMBA FRANCEZA a principalilor piese RELATIVE LA IMPRUMUTU. (Urmare.)

Anecsa L. P. Pag. 163.

Copie de de scrisoarea D-lui Vinterhalder din 8 Noembrie 1866. adresată către D. Ministru de Finance.

Domnule Ministru.

Amu onore a ve confirma copriinderea cel din urmă scrisorilor de la Dusseldorf, cu data de 6 curentu prin care ve preveniamu de plăcerea noastră. Ieri pe la 11 ore dimineața, insocit de D-nu Baron de Verner, amu ajunsu aicea; ne-amu dusu îndată se vedem pe d-nu Carp care ne-a declarat că d-nu Bălăceanu luase de la d-ia sa totă corespondența relativă la împrumutul Oppenheim, că nu cunoștea ce conținea contractul încheiat cu Oppenheim, știind numai bazele generale cu care D. Bălăceanu tratase, adică 13 1/2 dobând, plus 1/2 1/2 comision care se plătesce uă dată pentru totu d'auna, și uă folosință de 4 1/2 luni. De acolo ne-am dusu să vedem pe D. Emil Erlanger cu care Baron Verner tratase pentru împrumut și care făcuse nise propozițiuni, multu mai puțin oneroze de cătu acele ale d-lui Oppenheim. D-nu Erlanger ne-a comunicat că Oppenheim îi propusese se participese în această afacere luându uă parte din împrumut pe compta d-lui, și că era dispusu a o face în privință că afacerea asta promite a deveni strălucit pentru participatori, daru că nu va face-o de cătu după ce Contractul Oppenheim va fi obținutu încheierea Guvernului României, ori unu început de execuțione prin acceptarea baniloru trâniși la Bucuresci. Elu ne-a anunțiatu că văduse plenipotența d-lui Bălăceanu, care l' autorisa de a merge până la 14 1/2 cuprindendū tôte cheltuielile, precum și contractulu încheiat cu Oppenheim. Acestu Contractu conține, după cumu ne-a spusu d-lui, clausa multu oneroză că Guvernulu Român se angagesă pe unu termenū de 3 ani a nu contracta nicu unu împrumut fără consimțimintulu d-lui Oppenheim, și a-l da pe totă această vreme preferința în contra ori căru pentru tôte operațiunile financiare, concesione seu alte afaceri importante ce guvernulu aru voi să negociese; că o asemenea clausă ar pune pe Guvern cu mâine legate la discrețiunea d-lui Oppenheim. Ne-a comunicat nicu unu acestu domn Herman Oppenheim nu e acel Oppenheim care e rudă cu Fould, că n'are nicu o relațiune de rudenie cu frații Oppenheim de la Colonia, că la Paris nu are uă casă de bancă, daru numai unu Comptoir seu Sucursală a casei sêle de la Alesandria, c' a început mal cu nimicū, și că s' a îmbogățitū în Egiptu prin nisele tripotagiuri cu ore cari Pașale Turcesci, și că în fine a făcutu ore care trebū importante cu Vice-Regele de la Egipt, că astă-đi se găsese destulu de bine așezatū în lumea financiară fără însă a se bucura totu uă dată de uă mare reputațiune; i s' atribute multă sagacitate și încă mal multă finețā în afaceri. După se amu căpătatū aceste scinițe ne-am dusu să vedem pe d. Oppenheim; i-amu făcutu cunoscutū misiunea cu care suntemū însarcinați, adică că Guvernulu Alteiței Sêle Serenissime Principele Domnitoru alu României doresce să nu se dea urmare tractatulu încheiatu de d-nu Bălăceanu, care-le a lucratū fără autorizarea Guvernului, în puterea unei vechi plenipotențe, că d. Bălăceanu s' a prea grăbitu de a conchide uă afacere atât de importantă fără măcaru se accepte unu respusu la Telegrama sa, prin care comunică propunerile sêle Guvernului României carele accepta de la lealitatea sa, ca să nu profite dintr' uă erore. În fine amu cerutu se mi arate condițiunile Contractulu încheiatu cu d-nu Bălăceanu. D-nulu Oppenheim a începutu să mă întrebe după ce autorizațiune veneamū să-i vorbescū despre uă afacere terminată și cerea ca să presint înainte de tôte Plenipotența Guvernului ce mă autorisă a resilia uă afacere încheiată cu bună credință și în virtutea unei plenipotențe în totă regula. Ca unulu care nu posedamū uă asemenea plenipotență, amu trebuit se mă mărginescū a-i ceti câte-va pasagiuri din scrisoarea d-vostre de la 1 1/2 Octombrie și din depeșia d-vostre cifrată prin care mi ordonați a l' vedea și a l' îndemna la renunțiere de bună voie la acestu împrumutu, că Guvernulu nu cogetă a face de-o camu dată nicu unu împrumutu, și că s' ar mărgini numai la unu micu împrumutu de 5, 6 milioane pentru unu anu, până cându împrejurările pieței financiare, iar presentă șanse mal favorabile ca se tratase împrumutul de 18 milioane.

Dupe această d-lu Oppenheim mi-a declarat că nefindū deplin autorisatū nu se rede datorū a'mi da cunoscință despre contractulu încheiatu cu d. Bălăceanu în virtutea unei plenipotențe în totă regula și că deca d. Bălăceanu ar fi trecut peste instrucțiunile (lucru ce nu pôte admite) asta nu l' urvesce pe el; cătu pentru sine d-lui se află forțe în regulă, și dacă afacerea s' a încheiatu cu pripă, greșela urvesce pe d-lu Bălăceanu care l' ușile să sfârșesă, fiindu că Guvernulu avea mare și neapărata nevoie de ban, că a trimistū celū înainte versământu la Bucuresci printr' un agent alu seu, că făcuse cheltuieli considerabile și luase angajamente, că nu voia și nicu putea retracta; în fine că nu înțelege a trata la Paris cu ori și cine, fie măcaru înputernicitū cu Plenipotența despre uă afacere pe care o consideră cutotulu terminată și care trebuie se aibă execuțiunea sa definitivă la Bucuresci, că agentulu seu trâmisiu cu ban la Bucuresci, are instrucțiunile sêle, și că Guvernulu cu dînsulu ar putea se se înțelegă directu, că elu va ști să facă a se valora drepturile sale necontestabile, că nu va suferi să fie jucăria nicu unu Guvern, că nu se va putea desface cu impunite astă-đi ceea ce s' a contractatū er, că speră că Guvernulu României nu va voi a se expune la unu proesed care n' ar putea se aibă de cătu consecuențe superătore pentru elu și că deca Guvernulu ar voi a trece pe d' asupra și a nu ținea comptu de dreptulu seu, elu va găsi mijloculu de a ruina pentru totu d'auna creditulu țerei către tôte bursele Europei. La aceste amenințări destulu de clare, i-amu respunsu cu totă liniscea necesară făcendū se înțelegă că nu sūnt omu care să mă înspăimintes de amenințări, că nu sūntū în dreptu de a prevedea conduita ce Guvernulu Alteiței Sêle Serenissime ar găsi cu cale se ție, d' eru că amenințările de asemenea natură, directe seu indirecte n' ar modifica intru nimicū, maniera sa de a apretu afacerea, și nu vor putea nicu uă dată să aibă cea mal mică influență asupra conduitei ce ar adopta, vădindū că nu mă lăsamū a mă intimidă, a lua'o pe o cōrdă mal josū și mi-a aretatū c' ar fi posibilitate a veni la o înțelegere care s' ar putea face la Bucuresci cu plenipotentulu seu. În fine ne-amu despărțitū în bune termene și cu promisiune de a ne vedea încă înaintea plecării mele.

Permiteți mi, D-le Ministru, a ve espune în puține cuvinte părerea mea asupra acestei afaceri, eu credū că va fi cu neputință a îndupleca pe d. Oppenheim, care este prea finū, a l' face se consimțā la orecari modificări a contractulu, mai ales ar trebui să se ștergă condițiunea ce auđ că există prin care guvernulu angajeză viitorulu adică stipulațiunea de a nu contracta fără consimțimintulu seu în cursu de 3 ani cu nimenea vre unu altu împrumutu și a-l da preferința pentru ori ce concesione seu operațiune financiară; uă asemenea stipulațiune mi se pare equivalentă cu o abdicatiune de guvernământu, și d. Bălăceanu ori cătu de întinsă să fi fostu plenipotența seu— nu era în dreptu a angaja fiitorulu, prin urmare această stipulațiune de factū și de dreptū devine nulă; împrumutul este prostū, d' eru credū că unu procesu aru fi mal onerosu pentru creditulu nostru de cătu o perdere de ban etc.

Anecsa L. Q. Pagina 137.

Altă scrisoarea D-lui Vinterhalder cu aceeași dată.

Extracțu.

Viū a ve adăoga că amu vedutu din nou pe Erlanger, care, dupe ce a consultatū pe unu jurisconsultu mi-a spusū că este de opiniune că guvernulu nu pôte fi obligatū a achita tôte condițiunile contractulu și că stipulațiunea ce l' egă pe guvern pentru 3 ani este dreptū neadmisibilă ne putândū fi coprinse în actulu de plenipotență, de și Jurisconsultulu a aretatū că pentru ca se se pronunțe definitiv ar avea nevoie să cunoscă textulu contractulu și alu corespondințelor. Ar mal trebui ca d. Bălăceanu să lucrede împreună cu noi ca se ajungă la uă resiliare care s' ar face mal dificilū deca s' ar pune în contra noastră și ar voi să pledeze cauza și interesele d-lui Oppenheim.

Anecsa L. R. Pag. 176.

Extracțu din adresa D-lui Vinterhalder de la 22 Noembrie 1866, înregistrată la Lo. 9,170.

Domnule Ministru,

Cunosceți forțe bine din corespondința și din telegramele ce amu avutū onore a ve adresa, că n'amū cruțatū nicu o ostenelă, și că m'amū silitū din tôte puterile mele spre a isbiti în scopulu misiunei mele. Dacă cu tôte acestea rezultatele n' au coresponsu cu așteptările Domniei-Vostre și cu speranțele mele, această nereușire, precumū vā este bine cunoscutū

contractulu încheiatu cu d. Bălăceanu în virtutea unei plenipotențe în totă regula și cu bună credință, că deca d. Bălăceanu ar fi trecut peste instrucțiunile (lucru ce nu pôte admite) asta nu l' urvesce pe el; cătu pentru sine d-lui se află forțe în regulă, și dacă afacerea s' a încheiatu cu pripă, greșela urvesce pe d-lu Bălăceanu care l' ușile să sfârșesă, fiindu că Guvernulu avea mare și neapărata nevoie de ban, că a trimistū celū înainte versământu la Bucuresci printr' un agent alu seu, că făcuse cheltuieli considerabile și luase angajamente, că nu voia și nicu putea retracta; în fine că nu înțelege a trata la Paris cu ori și cine, fie măcaru înputernicitū cu Plenipotența despre uă afacere pe care o consideră cutotulu terminată și care trebuie se aibă execuțiunea sa definitivă la Bucuresci, că agentulu seu trâmisiu cu ban la Bucuresci, are instrucțiunile sêle, și că Guvernulu cu dînsulu ar putea se se înțelegă directu, că elu va ști să facă a se valora drepturile sale necontestabile, că nu va suferi să fie jucăria nicu unu Guvern, că nu se va putea desface cu impunite astă-đi ceea ce s' a contractatū er, că speră că Guvernulu României nu va voi a se expune la unu proesed care n' ar putea se aibă de cătu consecuențe superătore pentru elu și că deca Guvernulu ar voi a trece pe d' asupra și a nu ținea comptu de dreptulu seu, elu va găsi mijloculu de a ruina pentru totu d'auna creditulu țerei către tôte bursele Europei. La aceste amenințări destulu de clare, i-amu respunsu cu totă liniscea necesară făcendū se înțelegă că nu sūnt omu care să mă înspăimintes de amenințări, că nu sūntū în dreptu de a prevedea conduita ce Guvernulu Alteiței Sêle Serenissime ar găsi cu cale se ție, d' eru că amenințările de asemenea natură, directe seu indirecte n' ar modifica intru nimicū, maniera sa de a apretu afacerea, și nu vor putea nicu uă dată să aibă cea mal mică influență asupra conduitei ce ar adopta, vădindū că nu mă lăsamū a mă intimidă, a lua'o pe o cōrdă mal josū și mi-a aretatū c' ar fi posibilitate a veni la o înțelegere care s' ar putea face la Bucuresci cu plenipotentulu seu. În fine ne-amu despărțitū în bune termene și cu promisiune de a ne vedea încă înaintea plecării mele.

Permiteți mi, D-le Ministru, a ve espune în puține cuvinte părerea mea asupra acestei afaceri, eu credū că va fi cu neputință a îndupleca pe d. Oppenheim, care este prea finū, a l' face se consimțā la orecari modificări a contractulu, mai ales ar trebui să se ștergă condițiunea ce auđ că există prin care guvernulu angajeză viitorulu adică stipulațiunea de a nu contracta fără consimțimintulu seu în cursu de 3 ani cu nimenea vre unu altu împrumutu și a-l da preferința pentru ori ce concesione seu operațiune financiară; uă asemenea stipulațiune mi se pare equivalentă cu o abdicatiune de guvernământu, și d. Bălăceanu ori cătu de întinsă să fi fostu plenipotența seu— nu era în dreptu a angaja fiitorulu, prin urmare această stipulațiune de factū și de dreptū devine nulă; împrumutul este prostū, d' eru credū că unu procesu aru fi mal onerosu pentru creditulu nostru de cătu o perdere de ban etc.

Anecsa L. Q. Pagina 137.

Altă scrisoarea D-lui Vinterhalder cu aceeași dată.

Extracțu.

Viū a ve adăoga că amu vedutu din nou pe Erlanger, care, dupe ce a consultatū pe unu jurisconsultu mi-a spusū că este de opiniune că guvernulu nu pôte fi obligatū a achita tôte condițiunile contractulu și că stipulațiunea ce l' egă pe guvern pentru 3 ani este dreptū neadmisibilă ne putândū fi coprinse în actulu de plenipotență, de și Jurisconsultulu a aretatū că pentru ca se se pronunțe definitiv ar avea nevoie să cunoscă textulu contractulu și alu corespondințelor. Ar mal trebui ca d. Bălăceanu să lucrede împreună cu noi ca se ajungă la uă resiliare care s' ar face mal dificilū deca s' ar pune în contra noastră și ar voi să pledeze cauza și interesele d-lui Oppenheim.

Anecsa L. R. Pag. 176.

Extracțu din adresa D-lui Vinterhalder de la 22 Noembrie 1866, înregistrată la Lo. 9,170.

Domnule Ministru,

Cunosceți forțe bine din corespondința și din telegramele ce amu avutū onore a ve adresa, că n'amū cruțatū nicu o ostenelă, și că m'amū silitū din tôte puterile mele spre a isbiti în scopulu misiunei mele. Dacă cu tôte acestea rezultatele n' au coresponsu cu așteptările Domniei-Vostre și cu speranțele mele, această nereușire, precumū vā este bine cunoscutū

nu pôte fi atribuită de cătu unor împrumuturi fortuite cu totul neprevădute și ne-dependente de voința mea.

Împrumutul, obiectulu misiunei mele, s' a încheiatu fără participarea mea, fără a fi consultatū, și dacă condițiunile lui sūntū mai puțin avantajoze de cătu acele ce me fălescū că aș fi pututu dobîndi prin alte case de bancă, astăđi în facia unu faptu împlinitū, când contractulu se află ratificatū, credū cu totul de prisosu a mă reveni la acestu punctu și a vē exprima uă părere de rău nefositoare. Și numai a constata spre justificarea mea, că amū îndeplinitu cu cea mal mare esactitate, și cu zelulu ce mi cunosceți, ordinele Domniei Vostre, și a denega onorea d' a fi contribuitū cătuși de puținū la contractarea acestui împrumutu.

Anecsa L. S. Pag. 121

Copie de pe adresa D-lui Ministru de Finanțe către Consiliu Ministrilor.

Apostol „Veđutu de Consiliu“ (semnat) I. G.—I. C.— N. H.

Domnilor Ministri.

În urma resilierii definitive a Convențiunei încheiate de Angentulu țerei la Paris D. I. Bălăceanu cu d. C. I. Lefevre, pentru unu împrumutu de 18 milioane și jumătate franci capitalu efectivū, la 1/2, corentū, am primitū uă telegramă de la d. Bălăceanu din Paris, prin care mi face înțelegere că am încheiatu împrumutul cu casa Erlanger din Francfort, la această înțelegere i-am răspunsu totu în aceeași ȝi că am refusatū a confirma contractulu încheiatu cu Erlanger, condițiunile fiindu forțe grele, adică emisiunea a 56 1/2 procent 7 1/2 și amortisire în 15 ani, și că trebuie se așteptamū unu momentū mal favorabilu pentru efectuarea împrumutul silindū-ne a obține cota lui oficială la Bursa Parisulu.

La 1/2 corentū am primitū uă adoua telegramă de la d-nu Bălăceanu, prin care mă înțebă dacă voescū 18 milioane și jumătate franci cu 13 1/2 dobândă și unu comisionu de 1/2 la 1/2 plătitu uă dată, adăogandū că 5 pînă la 1 milionu pôte fi numerate îndată, daru respunsulu se cere prin Da sau Nu în 24 ore, și dacă primescū să l' trimetū din nou deplină putere prin telegramă, adăogandū și comisionulu, care nu era prevădutu mal înainte. D-nu Bălăceanu termină dicendū că celū puțin cinci milioane se voru vărsa la semnătura împrumutul luatū a forfăitū și care se va amortisa în 23 ani, și că om și lucru sūnt forțe serioși și onorabil.

La această propunere am respunsu asemenea îndată d lui Bălăceanu: Prințulu Domnitoru fiindu absentū, nu potū decide nimicū fără aprobare a Mariel Sêle, și că ori cum, este imposibilū a se lua uă decisiune în 24 ore intr' uă afacere atât de importantă fără cunoscința amăruntelor; am adăogatū că dacă casa care propune împrumutul pôte aștepta se mi comunice prin poștă tôte condițiunile în amănuntū a acestui împrumutu.

Erī la 14—26 corentū, primescū uă a treia telegramă a d-lui Bălăceanu de la 1/2 corentū prin care mi dice, că neprimindū la termenulu ce i se acordase, respunsulu meu, a credutū că face bine iscăind, dupe stăruințe neobosite în virtutea deplinei puteri ce are de mal înainte, un tractatū cu casa Oppenheim, care casă trimete cinci milioane franci prin poștă; d-nu Bălăceanu adoga că absența Mariel Sêle Domnitorulu fiind singura cauză a esitațiunei mele Domnia sa ia în fața Mariel sêle totă responsabilitatea de ceea ce a făcutū; în ceea ce privescū condițiunile i am cerut, dice d-nu Bălăceanu, că sūntū cele cunoscute mie deja adică 13 1/2 procentū, pulsū comisionulu. Domnia sa termină telegrama dicendū că plecā în aceiași sêrā din Paris.

Domnilor Ministri,

Am onore a supune la cunoscința Domniilor vostre tôte cele mal de susu arătate, făcendū tôte rezervile mele de ore ce d-nu Bălăceanu a contractatū fără autorizațiunea mea și pe Domniei sêle responsabilitate și vā rog se bine voia a lua act de această, și a decide cele ce veți crede de cuviință.

Pentru uă mal bină lămurire a Domniilor vostre, alătu aicī și copil în limba franceză a telegramelor susu citate a d-lui Bălăceanu, și a responsurile mele. (Semnat) MAVROGENI.

Anecsa L. T. Pag. 114.

Copie de pe scrisoarea D-lui Vinterhalder către D-nu Ministru de Finance, de la Londra, cu data 23 Octom. 1866.

Astăđi la 3 ore și jumătate am avut o conferință cu Domni Membrii ai Bancei Române cari mi-au arățatū că ar fi dispusū a intra în negociați cu guvernulu Mariel Sale pentru împrumut, și că îl vor lua pe comptul lor

à forfait, însă ei după o lungă discuțiune au găsit, că legea prin care guvernul este autorisat a contracta unu împrumutu de 50 milioane lei nu este îndestul de explicită. Articulu respectiv dice: „Ministru Financelor este autorisat a contracta unu împrumutu pe baza veniturilor create prin această lege“ Si Domniilor sūntū de părere că guvernulu nu pôte ipoteca alte venituri decăt acele ficsate prin lege, adică productul vinđării imobililor ce sūnt destinate a se aliena. Au obiectat încă că vinđarea acestor imobile nu atrinā de la Ministru Financelor, ci de la Comitetul ad-hoc însarcinat; prin urmare s' ar putea ca comitetulu să nu îngăduie vinđarea acelor proprietăți dacă prețulu n' u va părea convenabil. I-am respuns că Guvernulu n' are trebuință d' o lege specială seu d' un vot al Camerei pentru a ipoteca o parte din veniturile sale spre a garanta un împrumut ce este autorisat a face; că anuitățile se voru plăti din vinđarea acelor imobile, seu din alte venituri ale Statulu, dacă nu se voru vinde din acele imobile de ajunsu spre acoperirea anuităților, și că venitul domeniilor Statulu, ca și ipotecatele nu provinē din acele imobile destinate a se vinde; că precum plătu anuităților se trece în budgetul cheltuielilor, asemenea și veniturile domeniilor se trecū în budgetulu veniturilor și că prin urmare budgetulu votându-se de Cameră, și dobîndind puterea unei legi, ar fi o anomalie a cere de la Cameră un vot speciale pentru ipotecarea nu a domeniilor Statulu ci a venitulului acelor domeni.

Argumentările mele nu le au părut îndestulătoare, și ei vor scrie chiar astăđi la D. de Herz. Mi-au arățatū încă că această pôte fi uă condițiune care se va putea rezolva prin Camera viitoare, și că ar putea intra de acum în negociați, tot d'auna însă sub rezerva că viitorea Cameră să dea Guvernulu un vot prin care l' autorisă a ipoteca alte domenii ale Statulu decăt cele destinate spre vinđare. Părerea mea personală este că membrii Bancei române, și mai cu seauă Baronul Stern voiese a face împrumutul, singur numai ca să nu se fiecā prin alți, căci un nou împrumut omānu nu pôte avea alt efect decăt a face să cađă cursul împrumutul Stern, și ei au un mare interes a l' meține la unu cursū mai ridicatū, fiindu că ea mai mare parte a titlurilor a răsasū încă în mâna lui Stern. Este pōsitivū că elu n' a profitatū ci din contra a perdutū cu împrumutul din carea vîndutū astă-đi pentru 1000 livre sterling cu 62 și jum. la sută. Dacă cubōte acestea este dispusu a trata pentru unu nou împrumutu este fiindu că acesta este singurul mijlocū d' a scăpa o imobilitate a titlurilor vechulu împrumutu ce le mal are în mână. Am înțelesū încă că plecarea mea d' Dusseldorf nu l' place, se teme că guvernulu va putea contracta cu Erlanger; și credū că voiū putea dobîndi condițiuni acceptabile, mai cu seauă sub alienințare că propunerile D-lui Erlanger sūnt bune și mai favorabile.

Măine la 7 1/2 ore dimisțā plecū pentru Dusseldorf și sosind acolo voiū avea onore a va inform îndată.

Nicu unu membri ai Bancei Române n' au voit a mi spune sub ore condițiuni și cu ce preț se voru însarcina cu împrumutu, ci au declaratū că nu potū pune condițiunile lor decātu aflându-se în facia unei perne autorisată și împuternicită special pentru încheierea împrumutul fie și sub rezerva unei ratificațiuni ulterioar (semnat) VINTERHALDER.

Adeverința D-lui. Cohen, redactorele Francii și sașarulu împrumutul Oppenheim.

Recunoscū că amū priimitu de la D. Bălăceanu agent alu Principatelor-Unitē, suma d' trei-șapte și șapte mii cinci sute franci, comisiunea ce mi se cuvine asupracătimii de cinci milioane franci, versamntul întēiū a împrumutul încheiat între Guvernământulu Românū și D. Oppenheim și Comp. și a emisiei fiindū fixată, dupe condițiunile vōstre la 1/2 la sută din împrumutul otalū ori din fie-care versamntū unlu după altul. (semnat) I. COHEN

Agentulu Principatelor-Unitē la Paris Adevereste sub-semnătura de mal susu a D-lui I. Cohen. Paris 31 Octombrie 1866. (L. S.) p. Agent, CARP.

Copie dupe scrisoarea D-lui Bălăceanu din 24 Octom. 1866 adresată D-lui I. Cohen redactore alu diariulu Franci prin care se îndatoreșce a l' plăti 1/4 la sută samsarlicū asupra Capitalulu efectivū, de 18,500,000 fr. ce a contractatū cu D. Oppenheim.

Domnulu meu!

Conform cererei ce mi a l' făcutū, și pe care v'amū încunoscințat o verbalu, amū onore a vā asigura prin această, în numele Guvernulu Românū, unu comisionū de trei pātirimii la sută asupra capitalulu efectivū a împrumutul ce amū contractatū prin mijlocirea D. vōstre cu DD. H. Oppenheim, Sulzbach și Planat. Acestu comisionū vā fi numătatū de acești Domni; și la prorata versamintelor succesive ce voru face tesaurulu românū. Priimiți, etc.

Agentulu Principatelor-Unitē, (semnat) I. BALACIANU.

Între D. Consilierū întinū Baronū Verner lucrândū în numele guvernulu Principatelor-Unitē Dunărene pe de o parte și DD. Emil Erlanger și C-nie bacheri la Paris pe de alta parte, s' a deschis și stipalatū cele ce urmēq:

§ 1.

Guvernulu Principatelor fiindū autorisatū prin legea din 15 Iuliu 1866 a împrumuta suma de 18,500,000 franci și a afecta garanțiile necesarii la rambursarea și plata serviciilor acestui împrumutu, a împuternicitū pe D. Baron Verner a se însarcina cu negociațiunile și acesta s' a înțelesu cu DD. Emil Erlanger și C-nie pentru emiterea acestui împrumutu cu următoarele condițiuni:

§ 2.

Se va emite cu speșele Guvernulu o sumă nominală de titluri pentru 1,321,440 livre sterlinge sau 33,036,000 franci purtătoare de 7 1/2 dobândă, care să se plătescā pe semestru la 1 Maiū și 1 Noembrie al fie căru anu; întāiul couponū va avea scadența la 2 Maiū 1867; titlurile se voru face dupe noulu Franciei și Angliei și împărțirea lorū va fi:

L. 20 sau fr. 500
L. 100 „ „ 2500
L. 500 „ „ 12500

DD. Emil Erlanger și C-nie, voru avea facultatea a face obligațiuni de fr. 500 purū și simplu. Împrumutul va fi rambursabil în 15 ani prin anuități egale; spre acestu sfirșitū a 15 a parte a totalulu originalū alu împrumutul va fi hotărțitū prin sorți și rambursate al pari; anțiuul tiragiū se va face la 1 Octombrie 1867 și obligațiunile ce voru eși la acestu tiragiū voru fi rambursate la 1 Noembrie 1867; alu 2-lea tiragiū se va efectua la 1 Oct. 1868 și totu așa înainte în timpū de 15 ani pînă la stingerea completă a datoriei; tiragiurile se voru face în publicū la Londra sau Paris; guvernulu va avea dreptū de a trāmite unu reprezentante; numerele se voru publica cu speșele Guvernulu în Monitorulu Principatelor, în trei diare mari franceze și trei diare mari englese.

§ 3.

Guvernulu se obligă a da D-lorū Erlanger și C-nie la Paris, sau casei ce vor indica la Londra cu o lună înainte expirării scadențelor respective sumele necesarii pentru plata regulată a dobândilor și a rambursării împrumutul. Aceste plăți se voru face în aurū livre sterling, sau în trate valabile pe cari DD. Erlanger și C-nie voru consimți a le primi ca aurū. Scontulu, dacă trebuința va cere, va fi pe seama Guvernulu. În casu de pace sau de resbelū aceste emanări se voru face în întregulu lorū fără nicu unu felū de reducțiune, impositū sau taxă.

§ 4.

Guvernulu pune dreptū garanție specială pentru asigurarea plăți intereselor și rambursării menționatulu împrumutu următoarele proprietăți: — — — — — care represintă unū venitū netū de livre sterlinge 200,000 sau fr. 5,000,000. (Urmēzā în suplimentū.)